PROCEDURY POSTĘPOWANIA
W SYTUACJACH ZAGROŻENIA
UCZNIÓW PRZESTĘPCZOŚCIĄ
I DEMORALIZACJĄ
ORAZ W SYTUACJACH ZAGROŻEŃ
ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM
AGRESJI I PRZEMOCY
WYSTĘPUJĄCYCH NA TERENIE
SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 75
IM. POWSTAŃCÓW WIELKOPOLSKICH
W POZNANIU

Spis treści

1. Wprowadzenie 5
1.1 Pojęcie sytuacji trudnej wychowawczo 5
1.2 Cele procedur 5
1.3 Podstawy prawne 5
1.4 Ogólne procedury w przypadku wypadku w szkole lub na terenie szkoły 7
1.5 Zasady, których powinien przestrzegać uczeń z chwilą ogłoszenia alarmu w szkole 7

2. Zagrożenia zewnętrzne 8
2.1 Procedury w przypadku wtargnięcia napastnika (terrorysty) do szkoły 8
2.2 Procedury w przypadku bezpośredniego kontaktu z napastnikami, którzy dążą do przejęcia kontroli nad szkołą 9
2.3 Procedury w przypadku działań antyterrorystycznych podjętych przez policję 10
2.4 Procedury w przypadku informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego..... 11
2.5 Procedury w przypadku skażenia chemicznego lub biologicznego szkoły..... 12
2.6 Procedura, gdy szkoła została skażona substancją chemiczną/biologiczną, a zagrożenie zostało wykryte natychmiast lub szybko po jego pojawieniu się..... 13
2.7 Procedury, gdy szkoła została skażona substancją chemiczną/biologiczną, a zagrożenie zostało wykryte późno, np. gdy pojawiły się objawy reakcji na substancję lub/i ogniska zachorowań 14

3. Zagrożenia wewnętrzne 15
3.1 Procedury postępowania w sytuacjach nieusprawiedliwionej absencji ucznia w szkole 15
3.2 Procedury w przypadku spóźniania się na lekcje 16
3.3 Procedury w przypadku nieodpowiedniego stroju w szkole (ekstrawagancki, zbyt swobodny, odsłaniający nagość) 16
3.4 Procedury w przypadku ucieczki z pojedynczych lekcji 17
3.5 Procedury postępowania w przypadku, kiedy uczeń wagaruje 17
3.6 Procedury w przypadku używania wulgaryzmów wobec rówieśników, agresja słowna 17

3.7 Procedury w przypadku agresywnego zachowania ucznia – przemoc fizyczna (np. udział w bójkach) 18
3.8 Procedury w przypadku ucznia – sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa 19
3.9 Procedury w przypadku ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego 19
3.10 Procedury w przypadku przyłapania ucznia na paleniu papierosów, w tym e-papierosów 20
3.11 Procedury w przypadku samowolnego opuszczenia terenu szkoły 20
3.12 Procedury w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń pod wpływem alkoholu/narkotyków/dopalaczy 20
3.13 Procedury w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk lub narzędzie zagrażające zdrowiu i bezpieczeństwu innych uczniów oraz pracowników szkoły 21
3.14 Procedury w przypadku kradzieży lub wymuszenia przedmiotu znacznej wartości 22
3.15 Procedury na wypadek wystąpienia rozpowszechniania pornografii w szkole 22
3.16 Procedury w przypadku wystąpienia przypadków prostytucji w szkole wśród uczniów 23
3.17 Procedury postępowania w sytuacji wystąpienia niepokojących przypadków zachowań seksualnych uczniów w szkole 24
3.18 Procedury w przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą narkotyk 25
3.19 Procedury w przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybucho-wych, innych niebezpiecznych substancji 26
3.20 Procedury w przypadku aktów wandalizmu 26
3.21 Procedury w przypadku ataków agresji słownej, wulgaryzmów w stosunku do nauczycieli 27
3.22 Procedury w przypadku agresji fizycznej w stosunku do nauczycieli 27
3.23 Procedury postępowania w przypadku zaniedbywania uczniów przez rodziców (opiekunów prawnych) 27
3.24 Procedury postępowania, gdy uczeń przejawia problemy zdrowotne w przypadku nieobecności pielęgniarki szkolnej 28
3.25 Procedury w przypadku używania telefonu komórkowego w czasie zajęć szkolnych

przez ucznia 29
3.26 Procedury w przypadku pojawienia się na terenie i w obrębie szkoły osoby obcej..... 29
3.27 Procedury w przypadku wypadku śmiertelnego 29
3.28 Procedury w przypadku zanieczyszczenia powietrza 30
3.29 Procedury w przypadku katastrofy budowlanej 30
3.30 Procedury w przypadku pożaru 30

4. Zagrożenia bezpieczeństwa cyfrowego 30
4.1 Procedury na wypadek dostępu do treści szkodliwych, niepożądanych, nielegalnych 30
4.2 Procedury w przypadku cyberprzemocy 32
4.3 Procedury w przypadku naruszenia prywatności dotyczące nieodpowiedniego bądź niezgodnego z prawem wykorzystania danych osobowych lub wizerunku dziecka i pracowników szkoły 32
4.4 Procedury w przypadku zagrożenia dla zdrowia dzieci w związku z nadmiernym korzystaniem z Internetu..... 33
4.5 Procedury w przypadku nawiązania niebezpiecznych kontaktów w Internecie, zagrożenie pedofilią 33
4.6 Procedury w przypadku sekstingu 34
4.7 Procedury w przypadku bezkrytycznej wiary w treści zamieszczone w Internecie 34

Zał 1. Zasady zachowania się uczniów, nauczycieli i pracowników szkoły po ogłoszeniu alarmu w szkole..... 36

WAŻNE!!!

Ze wszystkich podjętych działań należy sporządzić notatkę służbową oraz spisać protokół ze spotkania z rodzicami/ opiekunami prawnymi.

WPROWADZENIE

1.1 Pojęcie sytuacji trudnej wychowawczo

Sytuacja trudna wychowawczo zachodzi wówczas, gdy nauczyciel spotyka się z problemem dydaktyczno-wychowawczym, nieposiadającym jednoznacznego rozwiązania.

1.2 Cele procedur:

1. Usprawnienie i zwiększenie skuteczności oddziaływań wychowawczych szkoły w sytuacjach trudnych.
2. Wskazanie działań naprawczych (korekcyjnych, terapeutycznych).
3. Zapobieganie powtarzaniu się zachowań niepożądanych poprzez wskazanie działań profilaktycznych.
4. Wypracowanie metod współpracy ze środowiskiem rodzinnym ucznia.

1.3 Podstawy prawne:

- Ustawa z 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. 1982 Nr 35 poz. 228 oraz przepisy wykonawcze do tej Ustawy).
- Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. nr 35, poz. 230, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r.o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2005 Nr 179 poz. 1485).
- Ustawa z 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. nr 30, poz. 179, z późn. zm.).
- Ustawa z 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 1996 r. nr 10, poz. 55, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. poz. 1591, z 2018 r. poz. 1647 oraz z 2019 r. poz. 323).
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 1457, 1560, 1669 i 2245 oraz z 2019 r. poz. 730 i 761).

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017r., poz. 59).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. poz. 1249).
- Kodeks rodzinny i opiekuńczy, kodeks postępowania karnego.
- Ustawa z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej (Dz. U. z 2002 r., nr 62, poz. 558, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2002 r. o stanie wyjątkowym (Dz. U. z 2002r., nr 113, poz. 985, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 29 sierpnia 2002 r. o stanie wojennym oraz o kompetencjach Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych i zasadach jego podległości konstytucyjnym organom Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r., nr 156, poz. 1301, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 1991 r., nr 88, poz. 400, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 1991 r., nr 81, poz. 351, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 sierpnia 2009 r. w sprawie przygotowania nauczycieli do prowadzenia zajęć edukacyjnych w zakresie udzielania pierwszej pomocy.
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 kwietnia 2006 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2006 r., nr 80, poz. 563, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 2004 r., nr 180, poz. 1860, z późn. zm.).
- Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich art. 4§1.

Każdy, kto stwierdzi istnienie okoliczności świadczących o demoralizacji nieletniego, w szczególności naruszenie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego lub kształcenia zawodowego, używanie alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawianie nierządu, włóczęgostwo, udział w grupach przestępczych (…).

Nieletnim jest każdy małoletni, który został objęty postępowaniem uregulowanym w ustawie o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Małoletni – termin, którym posługuje się Kodeks Cywilny dla omówienia spraw związanych z osobą, która nie ukończyła 18 lat.

1.4 Ogólne procedury w przypadku wypadku w szkole lub na terenie szkoły

1. **Udzielenie pierwszej pomocy** w zależności od potrzeb (np. unieruchomienie kończyny, założenie opaski uciskowej, sztuczne oddychanie).
2. **Poinformowanie** niezwłocznie pielęgniarki szkolnej, jeśli znajduje się na terenie szkoły.
3. **Poinformowanie dyrektora szkoły** o zaistniałym wypadku.
4. **Wezwanie lekarza** lub karetki pogotowia (w zależności od potrzeby).
5. **Zawiadomienie rodziców o wypadku.**
6. **Obserwacja poszkodowanego** do momentu przyjazdu karetki pogotowia.
7. **Dalsze postępowanie prowadzi dyrektor szkoły** zgodnie z wytycznymi Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dn. 31.10.2018 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.

1.5 Zasady, których powinien przestrzegać uczeń z chwilą ogłoszenia alarmu w szkole:

2. Słuchaj i wykonuj dokładnie polecenia nauczyciela.
3. Bądź opanowany, nie ulegaj panice.
4. Po przerwaniu zajęć udaj się na miejsce zbiórki wraz z klasą drogą wskazywaną przez nauczyciela.
5. Pomagaj osobom słabszym.
6. Bezwzględnie podporządkowuj się osobom funkcyjnym.
7. Nie lekceważ zagrożenia, nawet wówczas, gdy nie zagraża ci bezpośrednio.

SZCZEGÓŁOWE PROCEDURY BEZPIECZEŃSTWA

2. ZAGROŻENIA ZEWNĘTRZNE

2.1 Procedury w przypadku wtargnięcia napastnika (terrorysty) do szkoły

Terrorysta - osoba posługująca się bronią, która eliminuje lub próbuje wyeliminować osoby znajdujące się na określonym obszarze, w obiekcie lub budynku.

1. Jeżeli nie miałeś szansy na ucieczkę, ukryj się, zamknij drzwi na klucz (*zabarykaduj się*) - szybkie zamknięcie drzwi może uniemożliwić napastnikowi wejście do pomieszczenia i zabicie kolejnych osób.
2. Wycisz i uspokój uczniów - wszelkie dźwięki wydostające się z sal lekcyjnych mogą spowodować próbę wejścia napastnika do pomieszczenia lub ostrzelanie sali lekcyjnej przez drzwi czy ścianę.
3. Zaopiekuj się uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i uczniami, którzy potrzebują pomocy - należy zwrócić szczególną uwagę na dzieci, które specyficznie reagują na stres i mogą mieć problemy z opanowaniem emocji.
4. Każ bezwzględnie wyciszyć, wyłączyć telefony - niespodziewane sygnały telefonów mogą zdradzić obecność osób wewnątrz zamkniętych pomieszczeń i zachęcić napastnika do wejścia.
5. Poinformuj policję, wysyłając informację tekstową - SMS o zaistniałej sytuacji - w przypadku wtargnięcia napastnika do szkoły niezbędnym jest natychmiastowe przekazanie informacji policji.
6. Zasłoń okno, zgaś światło - należy zaciemnić salę, aby utrudnić obserwację osób zabarykadowanych w salach lekcyjnych przez osoby współpracujące z napastnikami, a znajdujące się na zewnątrz obiektu szkolnego.
7. Nie przemieszczaj się - przemieszczanie się może powodować dźwięki lub cień, który może zostać zauważony przez napastników.
8. Stań poniżej linii okien, zejdź ze światła drzwi - przebywanie w świetle drzwi rzuca cień i może zostać zauważone przez napastników.
9. Zejdź z linii strzału, połóż się na podłodze - z reguły napastnicy strzelają na wysokości około 1 do 1,5 m. Strzały z broni palnej bez problemu penetrują drzwi i mogą zabić osoby znajdujące się wewnątrz.

10. Jeżeli padną strzały, nie krzycz - napastnicy oddając na ślepo strzały przez zamknięte drzwi, chcą sprowokować krzyki przerażonych osób i upewnić się, czy w salach rzeczywiście nikogo nie ma.
11. Nie otwieraj nikomu drzwi - interweniujące oddziały policji w przypadku takiej konieczności same otworzą drzwi. Napastnicy mogą zmusić osoby funkcyjne do przekazania komunikatu, który ma spowodować otwarcie drzwi.
12. W przypadku wtargnięcia napastnika do pomieszczenia podejmij walkę, która może być ostatnią szansą na uratowanie życia - w sytuacji obecności aktywnego strzelca jego celem jest zabicie jak największej liczby ludzi. W takiej sytuacji podjęcie walki może dać jedyną szansę na uratowanie życia.

2.2 Procedury w przypadku bezpośredniego kontaktu z napastnikami, którzy dążą do przejęcia kontroli nad szkołą

1. Wykonuj bezwzględnie polecenia napastnika - wszelkie próby oporu mogą być uznane przez napastników jako akt agresji i zakończyć się śmiercią zakładników.
2. Na żądanie terrorystów oddaj im przedmioty osobiste, np. telefon - wszelkie próby oszukania napastników mogą zakończyć się śmiercią osoby oszukującej.
3. Poinformuj, że nie możesz wykonać jakiegoś polecenia - w takim przypadku ewentualne niewykonanie polecenia napastników nie zostanie potraktowane jako próba oporu.
4. Nie patrz terrorystom w oczy, unikaj kontaktu wzrokowego - w takiej sytuacji patrzenie w oczy może zostać uznane za akt prowokacji i agresji.
5. Nigdy nie odwracaj się plecami do napastnika - odwracanie plecami może zostać uznane jako akt agresji czy lekceważenia, utrudnia także orientację w sytuacji.
6. Nie zwracaj na siebie uwagi - niezwracanie na siebie uwagi może zwiększyć szansę na uratowanie życia w przypadku, gdy zamachowcy zdecydują się zabić kogoś dla przykładu.
7. Nie lekceważ napastnika i nie bądź agresywny - brak szacunku i agresja mogą zostać ukarane przez zamachowców.
8. Nie oszukuj terrorysty - oszustwo może zostać potraktowane jako brak szacunku czy agresji i zostać ukarane.

9. Uspokój uczniów, zawsze zwracaj się do nich po imieniu - zwracanie się do uczniów po imieniu pozwala na ich spersonalizowanie, co może spowodować lepsze ich traktowanie przez zamachowców.
10. Poinformuj napastnika o uczniach ze schorzeniami - wiedza ta w konsekwencji obniży agresję ze strony zamachowców wobec dzieci, których zachowanie odstaje od reszty.
11. Pytaj zawsze o pozwolenie, np. gdy chcesz się zwrócić do uczniów - każda aktywność podjęta bez zgody zamachowców może zostać potraktowana jako akt oporu czy agresji i w konsekwencji ukarana.
12. Zawsze korzystaj z dobrej woli terrorysty - nigdy nie wiadomo, kiedy kolejny raz będzie można napić się czy zjeść posiłek.

2.3 Procedury w przypadku działań antyterrorystycznych podjętych przez policję

1. Nie uciekaj z miejsca zdarzenia, nie wykonuj gwałtownych ruchów – możesz zostać uznany za terrorystę - policja w trakcie operacji odbijania zakładników nie jest w stanie odróżnić napastników od ofiar.
2. Nie próbuj pomagać służbom ratowniczym, dyskutować z nimi - próba pomocy siłom bezpieczeństwa bez ich wyraźnej zgody czy prośby może zostać potraktowana jako akt agresji.
3. Połóż się na podłodze, trzymaj ręce z otwartymi dłońmi, najlepiej na wysokości głowy - taka pozycja pozwala widzieć ewentualne niebezpieczne narzędzia będące w posiadaniu zamachowców, którzy wtopili się w szeregi zakładników.
5. Słuchaj poleceń i instrukcji grupy antyterrorystycznej, poddawaj się jej działaniom - postawa taka ułatwia działania policji, a także identyfikację zamachowców, którzy próbują się wtopić w szeregi napastników.
6. Nie trzyj oczu w przypadku użycia gazów łzawiących - tarcie oczu tylko pogarsza skutki użycia gazu łzawiącego.
7. Pytaj o pozwolenie zaopiekowania się swoimi uczniami - wszelkie samowolne działania mogą zostać potraktowane jako akt agresji i mogą utrudnić akcję ratunkową.

8. Odpowiadaj na pytania funkcjonariuszy - policja zbiera kluczowe informacje mające się przyczynić do skutecznej akcji uwolnienia zakładników i identyfikacji zamachowców.
9. Bądź przygotowany na traktowanie ciebie jako potencjalnego terrorysty dopóki twoja tożsamość nie zostanie potwierdzona - w pierwszej fazie operacji odbijania zakładników policja nie jest w stanie odróżnić zakładników od napastników, którzy często próbują się wtapiać w tłum i uciec z miejsca ataku.
10. Po wydaniu polecenia wyjścia – opuść pomieszczenie jak najszybciej, oddal się we wskazanym kierunku - w przypadku interwencji sił bezpieczeństwa należy wykonać polecenia dokładnie tak, jak tego chcą siły interwencyjne.
11. Nie zatrzymuj się dla zabrania rzeczy osobistych, zawsze istnieje ryzyko wybuchu lub pożaru - najważniejsze jest uratowanie życia i zdrowia, a dopiero później ratowanie dóbr materialnych.

2.4 Procedury w przypadku informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego

2. Prowadząc rozmowę z osobą informującą o podłożeniu ładunku wybuchowego, zapamiętaj jak największą ilość szczegółów - uzyskane informacje/szczegóły mogą być istotne dla policji dla identyfikacji sprawcy alarmu.
3. Zapisz natychmiast wszystkie uzyskane lub zapamiętane informacje - w przypadku stresującej sytuacji po pewnym czasie możesz mieć problemy z przypomnieniem sobie istotnych informacji.
4. Poinformuj niezwłocznie o otrzymaniu zgłoszenia osobę odpowiedzialną w szkole za uruchomienie procedury – dyrektora szkoły, wicedyrektora - osoba odpowiedzialna może zarządzić ewakuację całości personelu szkoły.
5. Po usłyszeniu sygnału o podłożeniu ładunku wybuchowego rozpocznij ewakuację zgodnie z planem ewakuacji - ewakuacja musi być rozpoczęta niezwłocznie po ogłoszeniu odpowiedniego sygnału. Ma ona na celu ochronę personelu przed skutkami ewentualnej eksplozji ładunku.
6. Nie używaj telefonu komórkowego - eksplozja ładunku może zostać zainicjowana falami emitowanymi przez telefon komórkowy.
7. Sprawdź, jeżeli możesz, czy w sali pozostały przedmioty, które nie należą do jej wyposażenia - stwierdzenie obecności nieznanego przedmiotu w sali może przyspieszyć akcję policji i zminimalizować skutki ewentualnej eksplozji.

8. Bezwzględnie wykonuj polecenia osoby kierującej sytuacją kryzysową lub funkcjonariuszy służb - w trakcie uruchomienia procedury niezbędna jest dyscyplina i niezwłoczne wykonywanie wszystkich poleceń osoby kierującej sytuacją kryzysową.
9. W miejscu ewakuacji policz wszystkie dzieci i poinformuj osobę odpowiedzialną za kierowanie działaniami kryzysowymi - szybkie sprawdzenie obecności wszystkich dzieci ułatwi zakończenie ewakuacji całości personelu szkoły.
10. Poinformuj rodziców o miejscu odbioru dzieci i drodze dojazdu - informacja ta pozwoli rodzicom na sprawny odbiór dzieci i nie spowoduje blokowania dróg ewakuacyjnych.

2.5 Procedury w przypadku skażenia chemicznego lub biologicznego szkoły

SYTUACJA, GDY NASTĄPIŁO SKAŻENIE SZKOŁY (SZKOŁA OTRZYMUJE INFORMACJĘ O MOŻLIWYM SKAŻENIU SUBSTANCJĄ CHEMICZNĄ/BIOLOGICZNĄ, NP. TELEFON O ZAMIARZE ATAKU).

1. Zaalarmować wszystkich przebywających na terenie szkoły, a osoby przebywające na zewnątrz ewakuować do budynku szkoły, przemieszczając się pod wiatr oraz poprzecznie do kierunku wiatru.
2. Natychmiast po ogłoszeniu alarmu powiadomić odpowiednie służby - policję, straż pożarną, pogotowie ratunkowe, kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego ataku.
3. W budynku - szkole, zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację.
4. W miarę możliwości gromadzić podręczne środki ratownicze i odtrutki - maski pyłowe, gazę, watę, kwas octowy, sok cytrynowy, oliwę jadalną, wodę, wodę utlenioną, mydło, olej parafinowy, środki pobudzające krążenie, spirytus do zmywania skóry.
5. Przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia środka biologicznego lub chemicznego do wnętrza pomieszczeń częsta zmiana tamponu lub nawilżanie go wodą zabezpiecza przed nadmiernym pochłanianiem substancji.
6. Powstrzymać się od picia, spożywania posiłków, palenia oraz prac wymagających dużego wysiłku.

7. Do chwili odwołania alarmu lub zarządzenia ewakuacji nie wolno opuszczać uszczelnionych pomieszczeń, przebywać w pobliżu okien i innych otworów wentylacyjnych.
8. Oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

2.6 Procedury, gdy szkoła została skażona substancją chemiczną/biologiczną, a zagrożenie zostało wykryte natychmiast lub szybko po jego pojawieniu się

1. Nie dotykać i nie wąchać podejrzanych przedmiotów, nie sprzątać proszku, nie ścierać cieczy.
2. Chcąc zapobiec rozprzestrzenianiu się substancji, należy przykryć ją, np. kocem.
3. Pozamykać okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację, nie dopuścić do przeciągów.
4. Opuścić pomieszczenie, w którym wykryto/stwierdzono obecność podejrzanej substancji i nie wpuszczać do niego innych osób.
5. Powiadomić osobę odpowiedzialną za zarządzanie kryzysowe w szkole - dyrektora szkoły, wicedyrektora, osobę upoważnioną przez dyrekcję.
6. Zaalarmować wszystkie osoby przebywające na terenie szkoły i ewakuować je w rejon ewakuacji, przemieszczając się pod wiatr oraz poprzecznie do kierunku wiatru. Rejonów ewakuacji powinno być kilka, znajdujących się w różnych kierunkach od szkoły, gdyż nie znamy kierunku wiatru, z jakiego będzie wiał w czasie przedmiotowego zagrożenia, rejonem ewakuacji powinien być budynek/budynki, a nie otwarta przestrzeń.
7. Natychmiast po ogłoszeniu ewakuacji powiadomić odpowiednie służby - policja, straż pożarna, pogotowie ratunkowe, kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego zagrożenia.
9. Jeśli miał miejsce kontakt z substancją, należy: umyć dokładnie ręce wodą i mydłem, zdjąć ubranie, które miało kontakt z podejrzaną substancją i włożyć do plastikowego worka.

11. Po kontakcie z substancją nie wolno: jeść, pić, palić do czasu uzyskania zgody odpowiednich służb - policja, straż pożarna, wyspecjalizowana jednostka zwalczania skażeń i zakażeń.
12. W obiekcie – budynku, do którego nastąpiła ewakuacja, zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację.
12. Sporządzić listę osób, które miały kontakt z podejrzaną substancją albo znalazły się w odległości ok. 5 m od niej. Listę przekazać policji.
13. W miarę możliwości gromadzić podręczne środki ratownicze i odtrutki - maski pyłowe, gazę, watę, kwas octowy, sok cytrynowy, oliwę jadalną, wodę, wodę utlenioną, mydło, olej parafinowy, środki pobudzające krążenie, spirytus do zmywania skóry.
14. Przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia środków biologicznych lub chemicznych do wnętrza pomieszczeń - częsta zmiana tamponu lub nawilżanie go wodą zabezpiecza przed nadmiernym pochłanianiem substancji.
15. Powstrzymać się od picia, spożywania posiłków, palenia oraz prac wymagających dużego wysiłku.
16. Oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

2.7 Procedury, gdy szkoła została skażona substancją chemiczną/biologiczną, a zagrożenie zostało wykryte późno, np. gdy pojawiły się objawy reakcji na substancję lub/i ogniska zachorowań

2. Nie dotykać i nie wąchać podejrzanych przedmiotów, nie sprzątać proszku, nie ścierać cieczy.
3. Powiadomić osobę odpowiedzialną w szkole za zarządzanie kryzysowe - dyrektora szkoły, wicedyrektora, osobę upoważnioną przez dyrekcję.
4. Przykryć substancję, np. kocem, aby zapobiec jej rozprzestrzenianiu się.
5. Pozamykać okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację, nie dopuścić do przeciągów.
6. Opuścić pomieszczenie, w którym wykryto/stwierdzono obecność podejrzanej substancji i nie wpuszczać do niego innych osób.

7. Ogłosić alarm i powiadomić wszystkich uczniów, nauczycieli oraz pracowników znajdujących się bezpośrednio poza budynkiem, a przebywających na terenie szkoły ewakuować do wnętrza szkoły.
8. Natychmiast po ogłoszeniu alarmu powiadomić odpowiednie służby - policję, straż pożarną, pogotowie ratunkowe, kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego zagrożenia.
9. W szkole zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację, a budynek szkoły wraz ze wszystkimi obecnymi wewnątrz osobami odizolować od bezpośredniego otoczenia, przygotowując się do ewentualnej kwarantanny.
10. Oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

3. ZAGROŻENIA WEWNĘTRZNE

3.1 Procedury postępowania w sytuacjach nieusprawiedliwionej absencji ucznia w szkole

1. Po stwierdzeniu tygodniowej nieobecności ucznia w szkole - wychowawca klasy zobowiązany jest do skontaktowania się z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia w celu wyjaśnienia przyczyn nieobecności.
2. W razie braku bezpośredniego kontaktu z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia - wychowawca klasy wysyła zawiadomienie pisemne dotyczące nieobecności ucznia w szkole (odnotowuje ten fakt w e-dzienniku).
3. Wobec braku informacji zwrotnej ze strony rodziców/opiekunów prawnych ucznia - pedagog wysyła pismo z informacją o nieobecności dziecka, w którym wzywa rodzica do natychmiastowego kontaktu ze szkołą w celu wyjaśnienia nieobecności syna czy córki.
4. Pedagog informuje dyrektora szkoły o podjętych działaniach.
5. W przypadku dalszego braku realizacji obowiązku szkolnego przez ucznia – dyrektor szkoły wysyła listem poleconym za potwierdzeniem odbioru upomnienie do rodziców/opiekunów prawnych dziecka.

6. W przypadku dalszego braku reakcji ze strony rodziców na fakt nierealizowania obowiązku szkolnego przez ich dziecko - pedagog zawiadamia Komisariat Policji.
7. Jeśli sytuacja nadal się powtarza to po wysłaniu trzech upomnień dyrektora szkoły - zostaje skierowanie pismo do Wydziału Oświaty o nałożeniu grzywny.
8. Dalsze nierealizowanie obowiązku szkolnego przez ucznia skutkuje złożeniem wniosku do Sądu Rodzinnego i Nieletnich w Poznaniu o rozpoznanie sytuacji rodzinnej i wydanie odpowiednich zarządzeń opiekuńczych.

3.2 Procedury w przypadku spóźniania się na lekcje

1. Nauczyciel danego przedmiotu przeprowadza rozmowę z uczniem w celu rozpoznania przyczyn spóźniania się.
2. Jeżeli sytuacja nagminnie powtarza się, zgłasza ten fakt wychowawcy klasy, który przeprowadza rozmowę z uczniem w obecności pedagoga szkolnego.
3. Jeśli sytuacja się nie zmienia, wychowawca i pedagog wzywają do szkoły rodziców ucznia i informują ich o fakcie spóźnień oraz rozpoznanej przyczynie. Ustalają z rodzicami i uczniem działania eliminujące dalsze spóźnienia z uwzględnieniem ich przyczyny, np. zmiana trybu życia.

3.3 Procedury w przypadku nieodpowiedniego stroju w szkole (ekstrawagancki, zbyt swobodny, odsłaniający nagość)

1. Rozmowa indywidualna (nie na forum klasy) z uczniem ubranym niestosownie:
   - przypomnienie zapisów statutu szkoły i zobowiązanie do przestrzegania jego założeń,
   - przeprowadzenie rozmowy wychowawczej,
   - wskazanie, że szkoła nie jest miejscem, w którym należy obnażać swoją nagość.
2. Przeprowadzenie pogadanki z klasą na temat właściwego stroju obowiązującego w szkole. Zwrócenie uwagi na forum klasy, że przez pryzmat stroju często jest postrzegana nasza osobowość (*Jak cię widzą, tak cię piszą*). Zachowanie nauczyciela powinno być zgodne z kodeksem etycznym.

3. W przypadku powtarzania się takich sytuacji zgłoszenie sprawy do pedagoga, który przeprowadzi z uczniem rozmowę dyscyplinującą.
4. Poinformowanie rodziców o fakcie niestosownego ubierania się do szkoły przez ich dziecko.

3.4 Procedury w przypadku ucieczki z pojedynczych lekcji

1. Wychowawca klasy przeprowadza rozmowę z uczniem celem ustalenia przyczyny ucieczki.
2. Wychowawca klasy zawiadamia rodziców ucznia o ucieczkach telefonicznie bądź przez e-dziennik.
3. W przypadku, kiedy sytuacja powtarza się, przeprowadza rozmowę z uczniem, w obecności rodzica/opiekunów prawnych oraz pedagoga, podczas której zobowiązuje ucznia do nadrobienia zaległości z tytułu nieobecności w szkole.

3.5 Procedury postępowania w przypadku, kiedy uczeń wagaruje

1. Rozmowa wychowawcy klasy z uczniem i rodzicem/opiekunem prawnym w celu poznania przyczyn wagarowania.
2. W przypadku powtarzania się sytuacji - rozmowa wychowawcy klasy, pedagoga, rodziców/opiekunów prawnych i ucznia. Zobowiązanie (pisemne) rodzica do cotygodniowej kontroli obecności dziecka w szkole.
3. W przypadku braku poprawy zastosowanie znajdują tutaj takie procedury, jak w przypadku nieusprawiedliwionej absencji ucznia.

3.6 Procedury w przypadku używania wulgaryzmów wobec rówieśników, agresja słowna

1. Rozmowa nauczyciela, który był świadkiem używania niewłaściwego słownictwa.
2. Zamieszczenie informacji o zaistniałym zdarzeniu i sposobie jego rozwiązania – wpis do e-dziennika do wiadomości wychowawcy klasy i rodziców/opiekunów prawnych.

3. Jeśli sytuacja powtarza się cały czas - rozmowa wychowawcy klasy z uczniem, jego rodzicem, w obecności pedagoga szkolnego. Zastosowanie kar zgodnych ze Statutem Szkoły § 39 pkt 2. Zobowiązanie rodzica i ucznia do zmiany zachowania, np. spisanie kontraktu. Przygotowanie przez ucznia lekcji wychowawczej na temat kultury języka, itp.
4. Pedagog wskazuje ofierze przemocy pomocy terapeutycznej, jak radzić sobie w kontaktach z innymi.
5. W poważnych przypadkach, np. uzyskania informacji o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu lub przestępstwa ściganego na wniosek poszkodowanego, powiadamiana jest policja.

3.7 Procedury w przypadku agresywnego zachowania ucznia – przemoc fizyczna (np. udział uczniów w bójkach)

1. Interwencja bezpośrednia nauczyciela obecnego przy zdarzeniu - rozdzielenie bijących, udzielenie pomocy przedmedycznej poszkodowanym (jeśli jest taka potrzeba).
2. Poinformowanie o zdarzeniu dyrektora szkoły lub wicedyrektora, wychowawcy klasy, pedagoga.
3. Działania nauczyciela, który był świadkiem zdarzenia oraz wychowawcy klasy – ustalenie powodu bójki, wysłuchanie wszystkich osób biorących udział w bójce, a także świadków zdarzenia.
4. Dokonanie wpisu o zdarzeniu do e-dziennika – nauczyciel obecny przy zdarzeniu.
5. Poinformowanie o wydarzeniu rodziców/opiekunów prawnych.
6. Ustalenie kary dla uczestników. Poinformowanie o zastosowanych środkach rodziców/opiekunów prawnych i dyrektora szkoły.
7. Pedagog udziela pomocy terapeutycznej ofierze przemocy, wskazując, jak należy radzić sobie w kontaktach z innymi. Jeśli zachodzi taka potrzeba, należy przeprowadzić rozmowę ze świadkami przemocy, wyjaśnić im pojęcie agresji, przypomnieć normy i zasady reagowania na przemoc, ustalić działania w podobnych przypadkach.
8. W sytuacjach powtarzających się zachowań agresywnych lub skutkujących uszkodzeniem ciała, po wykorzystaniu wszystkich wyżej wymienionych działań,

dyrektor szkoły w porozumieniu z pedagogiem powiadamia Komisariat Policji, Sąd Rejonowy – Wydział Rodzinny i Nieletnich.

3.8 Procedury w przypadku ucznia – sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa

1. Nauczyciel niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły i przekazuje sprawcę pedagogowi szkolnemu pod opiekę. Informuje wychowawcę klasy ucznia o zaistniałej sytuacji.
2. Dyrektor szkoły niezwłocznie powiadamia rodziców/opiekunów prawnych sprawcy, wzywa do przyjścia do szkoły.
3. Dyrektor szkoły natychmiast powiadamia policję w razie zaistnienia poważnego czynu (rozbój, uszkodzenie ciała) lub gdy sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana.
4. Nauczyciel zabezpiecza ewentualne dowody przestępstwa lub przedmioty pochodzące z przestępstwa i przekazuje je dyrektorowi szkoły, który z kolei przekazuje je policji.

3.9 Procedury w przypadku ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego

1. Nauczyciel udziela poszkodowanemu pierwszej pomocy - zapewnia pomoc pielęgniarki szkolnej (jeżeli jest na terenie szkoły), wzywa lekarza, jeśli ofiara doznała poważniejszych obrażeń.
2. Niezwłoczne powiadamia dyrektora szkoły, pedagoga, wychowawcę klasy.
3. Dyrektor szkoły informuje o zdarzeniu rodziców ucznia.
4. Dyrektor szkoły niezwłocznie powiadamia policję w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenie okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

3.10 Procedury w przypadku przyłapania ucznia na paleniu papierosów, w tym e-papierosów w szkole

1. Interwencja bezpośrednia – odebranie papierosów uczniowi, który palił, przeprowadzenie rozmowy wyjaśniającej.
2. Poinformowanie rodziców/opiekunów prawnych ucznia przez nauczyciela obecnego przy zdarzeniu - telefonicznie bądź przez e-dziennik.
3. Poinformowanie wychowawcy klasy – wpis do e-dziennika.
4. Pogadanka profilaktyczna wychowawcy z uczniem i zastosowanie kar zgodnych ze Statutem Szkoły § 39 pkt 2.
5. W przypadku braku poprawy i notorycznego łamania zapisów statutu zgłoszenie tego faktu na Komisariat Policji jako przejaw demoralizacji.

3.11 Procedury w przypadku samowolnego opuszczenia terenu szkoły przez uczniów

1. Nauczyciel dyżurujący przeprowadza rozmowę dyscyplinującą z uczniami i przez e-dziennik informuje o tym fakcie wychowawcę klasy oraz rodziców/ opiekunów prawnych ucznia.
2. Jeżeli sytuacja powtarza się, wezwanie rodziców/opiekunów prawnych i zastosowanie dalszych kar zgodnych ze Statutem Szkoły § 39 pkt 2.

3.12 Procedury w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń pod wpływem alkoholu/narkotyków/dopalaczy

1. Powiadomić o swoich przypuszczeniach pedagoga i wychowawcę klasy, a ten dyrektora szkoły lub wicedyrektora.
2. Odizolować ucznia od reszty klasy – umieścić go w gabinecie pielęgniarki lub pedagoga.
3. Wezwać lekarza, jeśli jest taka potrzeba.
4. Zawiadomić rodziców/opiekunów prawnych o sytuacji i konieczności osobistego odbioru dziecka ze szkoły.
5. Gdy rodzice/opiekunowie prawni odmówią odebrania dziecka ze szkoły,

dyrektor szkoły powiadamia o tej sytuacji Komisariat Policji.

6. Kontrola poziomu spożycia alkoholu lub wykonanie testu na obecność narkotyków następuje przez policję w obecności rodzica/opiekuna prawnego, wychowawcy klasy (w przypadku ucznia niepełnoletniego) lub podpisanie oświadczenia rodzica lub wyżej wymienionych osób o stanie nietrzeźwości dziecka lub odurzenia.
7. Wdrożyć działania profilaktyczne i wychowawcze zgodnie ze statutem szkoły.
8. Jeżeli sytuacja powtarza się, zobowiązanie rodziców/opiekunów prawnych i ucznia do podjęcia stosownej terapii w placówkach do tego przeznaczonych.
9. Jeżeli rodzice/opiekunowie prawni odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły w porozumieniu z pedagogiem pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji Sąd Rejonowy – Wydział Rodzinny i Nieletnich .

3.13 Procedury w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk lub narzędzie zagrażające zdrowiu i bezpieczeństwu innych uczniów oraz pracowników szkoły

1. Zawiadomić o swoich spostrzeżeniach dyrektora szkoły oraz pedagoga, wychowawcę klasy, który obejmuje rolę koordynatora działań.
2. Odizolować ucznia od reszty osób.
3. Pedagog w obecności wychowawcy klasy i dyrektora szkoły żąda przekazania posiadanej substancji.
4. W przypadku, gdy podejrzany nie chce tego uczynić, pedagog w obecności wychowawcy klasy i dyrektora szkoły żąda okazania zawartości plecaka oraz kieszeni i zwrotu zakazanej substancji, niebezpiecznego narzędzia, itp.
5. Pedagog powiadamia rodziców/opiekunów prawnych i wzywa ich, aby natychmiast stawili się w szkole.
6. Po zabezpieczeniu substancji, narzędzia i sporządzeniu notatki, wzywa policję.
7. Objąć ucznia działaniami profilaktycznymi celem zapobiegnięcia ponownie takiej sytuacji.

3.14 Procedury w przypadku kradzieży lub wymuszenia przedmiotu znacznej wartości

1. Osoba, która wykryła kradzież niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły.
2. Przekazanie sprawcy czynu, jeśli jest znany, pod opiekę dyrektora szkoły lub pedagoga.
3. Pedagog w obecności wychowawcy klasy i dyrektora szkoły żąda przekazania posiadanego przedmiotu.
4. W przypadku, gdy podejrzany nie chce tego uczynić, pedagog w obecności wychowawcy klasy i dyrektora szkoły żąda okazania zawartości plecaka oraz kieszeni i zwrotu ukradzionego przedmiotu.
5. Zabezpieczyć dowody przestępstwa, tj. przedmioty pochodzące z kradzieży lub wymuszenia i przekazanie ich policji.
6. Poinformować rodziców/opiekunów prawnych o zaistniałej sytuacji i zobowiązać ich do przybycia do szkoły.
7. Przeprowadzić rozmowę z uczniem w obecności dyrektora szkoły lub wicedyrektora, pedagoga, rodziców/opiekunów prawnych.
8. Powiadomić policję.
9. Sprawca powinien dokonać zadośćuczynienia poszkodowanemu w kradzieży.

3.15 Procedury na wypadek wystąpienia rozpowszechniania pornografii w szkole

1. W przypadku powzięcia przez nauczyciela/rodzica lub inną osobę informacji o rozpowszechnianiu przez ucznia pornografii w Internecie, w szkole należy bezzwłocznie powiadomić dyrektora szkoły oraz administratora sieci o zaistniałym zdarzeniu.
2. W przypadku, gdy uczeń przekazuje informację o osobach, które pokazywały materiały pornograficzne, konieczne jest zapewnienie anonimowości w celu uniknięcia ewentualnych konsekwencji, które mogą być związane z przemocą skierowaną wobec tego ucznia przez sprawców zdarzenia.
3. Dyrektor szkoły przekazuje informację o stwierdzonym zagrożeniu pracownikom szkoły.

4. Wezwanie do szkoły rodziców/opiekunów prawnych ucznia, który rozpowszechniał pornografię i przeprowadzenie rozmowy na temat zdarzenia.
5. Wychowawca klasy i pedagog szkolny podejmuje działania profilaktyczne wśród uczniów w celu wskazania zagrożeń, jakie niesie za sobą upublicznianie materiałów o charakterze pornograficznym oraz wskazania możliwych konsekwencji tego typu działań.

3.16 Procedury w przypadku wystąpienia przypadków prostytucji w szkole wśród uczniów

1. W przypadku otrzymania informacji o sytuacji, w której uczeń był świadkiem czynności mogących mieć znamiona prostytucji, nauczyciel/pracownik przyjmujący zawiadomienie powinien powiadomić o zaistniałym wydarzeniu dyrektora szkoły.
2. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, uprawia nierząd bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji, nauczyciel powiadamia wychowawcę klasy, który powinien wezwać do szkoły rodziców/opiekunów prawnych ucznia.
3. W przypadku stwierdzenia przez pracownika/nauczyciela, że uczeń/uczennica świadomie lub nie, dopuszczał się czynności, które mogłyby być uznane za prostytuowanie się, powinien wezwać do szkoły rodziców/opiekunów prawnych ucznia.
4. Wychowawca klasy w obecności pedagoga przeprowadza rozmowę z rodzicami/ opiekunami prawnymi oraz z uczniem. W przypadku potwierdzenia informacji zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców/opiekunów prawnych zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej proponuje rodzicom/ opiekunom prawnym skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
6. Jeżeli rodzice/opiekunowie prawni ucznia odmawiają współpracy lub nie stawiają się w szkole, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły winien pisemnie powiadomić o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję (specjalistę ds. nieletnich).

7. W sytuacji, gdy szkoła wykorzystała wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenia ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły winien powiadomić sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.
8. Dyrektor szkoły w porozumieniu z rodzicami/opiekunami prawnymi ustala konieczność podjęcia działań z udziałem psychologa dziecięcego w celu zapewnienia opieki nad uczniem/uczennicą, którzy świadomie lub nie dopuszczali się czynności, które mogłyby być uznane za prostytuowanie się.

* Jeżeli postępowanie świadczące o demoralizacji przejawia uczeń, który ukończył 18 lat, a nie jest to udział w działalności grup przestępczych, czy popełnienie przestępstwa, to postępowanie nauczyciela powinno być określone przez statut i/lub regulamin szkoły.

** W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu karnego, dyrektor szkoły jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję.

3.17 Procedury postępowania w sytuacji wystąpienia niepokojących przypadków zachowań seksualnych uczniów w szkole

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły powinien powiadomić wychowawcę klasy i/lub pedagoga szkolnego o przypadkach niepokojących zachowań seksualnych uczniów w szkole, a jeżeli jest ich świadkiem, żąda od ucznia zaprzestania czynności i podejmuje z nim rozmowę wychowawczą.
2. W przypadku, gdy uczeń przekazuje nauczycielowi informację o niepokojących zachowaniach seksualnych, konieczne jest zapewnienie anonimowości w celu uniknięcia ewentualnych konsekwencji, które mogą być związane z przemocą skierowaną wobec tego ucznia przez uczniów, którzy brali czynny udział w tego typu zachowaniach.
3. Wychowawca klasy lub pedagog szkolny przeprowadza rozmowę z uczniem oraz informuje o zaistniałym zdarzeniu rodziców/opiekunów prawnych ucznia.

4. W sytuacji kiedy rodzice/opiekunowie prawni odmawiają współpracy lub nie reagują na wezwanie do pojawienia się w szkole, gdy szkoła wykorzysta dostępne jej metody oddziaływań wychowawczych i nie przynoszą one spodziewanych efektów, a zachowanie ucznia wskazuje na znaczny stopień demoralizacji (np. uprawianie nierządu), dyrektor szkoły powiadamia o zaistniałej sytuacji Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich lub Policję – Wydział ds. Nieletnich.
5. Gdy zachowanie ucznia może świadczyć o popełnieniu przez niego przestępstwa (np. gwałtu), pedagog w porozumieniu z dyrektorem szkoły po uprzednim powiadomieniu o zajściu rodziców/opiekunów prawnych ucznia, zawiadamia najbliższą jednostkę policji, która dalej postępuje zgodnie ze swoimi procedurami. Pedagog całe zdarzenie dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę.

*Jeżeli postępowanie świadczące o demoralizacji przejawia uczeń, który ukończył 18 lat, a nie jest to udział w działalności grup przestępczych, czy popełnienie przestępstwa, to postępowanie nauczyciela powinno być określone przez statut i/lub regulamin szkoły.

** W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu karnego, dyrektor szkoły jako przedstawiciel instytucji jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję.

3.18 Procedury w przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą narkotyk

1. Nauczyciel zachowuje środki ostrożności, zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem oraz próbuje ustalić (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych), do kogo należy znaleziona substancja.
2. O zaistniałym zdarzeniu niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły, który wzywa policję.

3. Po przyjeździe policji dyrektor szkoły przekazuje funkcjonariuszom zabezpieczoną substancję i informacje dotyczące szczegółów znalezienia.

3.19 Procedury w przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji

1. Uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów.
2. Powiadomić o zagrożeniu dyrektora szkoły oraz pedagoga.
3. Umówionym sygnałem powiadomić społeczność szkolną o ewakuacji.
4. Przeprowadzić ewakuację.
5. Równocześnie powiadomić o zagrożeniu policję.

3.20 Procedury w przypadku aktów wandalizmu

1. Poinformowanie o zdarzeniu dyrektora szkoły, dyżurującego i wychowawcy klasy.
2. Spisanie notatki przez nauczyciela, który był świadkiem danego zdarzenia i przekazanie jej wychowawcy klasy.
3. Interwencja wychowawcy klasy:
    - Rozmowa z uczniem w celu rozpoznania przyczyn zachowania.
    - Wezwanie do szkoły rodziców ucznia.
    - Poinformowanie rodziców i uczniów o konsekwencjach wandalizmu (materialnych i społecznych). Zastosowanie kar przewidzianych w Statucie Szkoły § 39 pkt 2.
    - Ustalenie wspólnie z rodzicami i uczniem sposobu naprawienia wyrządzonych szkód lub uiszczenie opłaty za ich naprawę.
4. Poinformowanie policji.
5. Przeprowadzenie przez ucznia lekcji wychowawczej na temat szacunku dla dobra wspólnego.

3.21 Procedury w przypadku ataków agresji słownej, wulgaryzmów w stosunku do nauczycieli

1. Powiadomienie dyrektora szkoły, wicedyrektora, wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego o zaistniałym fakcie agresji.
2. Powiadomienie rodziców ucznia – sprawcy o zachowaniu dziecka.
4. Rozmowa uczeń – rodzic/ opiekun prawny – nauczyciel – dyrektor szkoły celem ustalenia przyczyny takiego zachowania, sposobu naprawienia relacji z nauczycielem, uświadomienie konieczności pracy nad zmianą zachowania ucznia.
5. Przeproszenie nauczyciela przez ucznia i jego rodziców.
6. Zastosowanie kar przewidzianych w Statucie Szkoły § 39 pkt 2.
7. W przypadku powtórzenia się sytuacji, złożenie pisemnej notatki przez nauczyciela do dyrektora szkoły, który zgłasza sprawę na policję.

3.22 Procedury w przypadku agresji fizycznej w stosunku do nauczycieli

1. Poinformowanie o zaistniałej sytuacji dyrektora szkoły, wicedyrektora, wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego.
2. Wezwanie do szkoły rodziców/opiekunów prawnych ucznia – agresora (natychmiastowe stawiennictwo).
3. Jeśli doszło do uszkodzenia ciała nauczyciela:
   - udzielenie pomocy przedmedycznej i psychologicznej poszkodowanemu,
   - zabezpieczenie dowodów przestępstwa i świadków zdarzenia,
   - powiadomienie policji.
4. Rozmowa dyrektora szkoły, wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego, rodziców/opiekunów prawnych i ucznia dotycząca dalszego pobytu ucznia w szkole (zobowiązanie ucznia do podjęcia terapii radzenia sobie z agresją).
5. Zadośćuczynienie wobec nauczyciela przez ucznia i jego rodziców.

3.23 Procedury postępowania w przypadku zaniedbywania uczniów przez rodziców/opiekunów prawnych

1. Wychowawca klasy rozmawia z uczniem.

2. Konsultuje się z pielęgniarką szkolną.
3. Wezwanie rodziców/opiekunów prawnych do szkoły. Odnotowanie faktu rozmowy w e-dzienniku i spisanie protokołu ze spotkania z rodzicami/opiekunami prawnymi, zalecając konieczne działania, co rodzice/opiekunowie prawni potwierdzają podpisem.
4. W przypadku braku wypełniania zaleceń wychowawca klasy powiadamia pedagoga szkoły, który podejmuje odpowiednie działania i następnie informuje o tym dyrektora szkoły.
5. Pedagog w porozumieniu z dyrektorem szkoły ponownie wzywa rodziców/opiekunów prawnych ucznia do szkoły. Wskazuje możliwość/ konieczność pomocy/ diagnozy w poradni psychologiczno-pedagogicznej lub u lekarza specjalisty. Sporządza notatkę z odbytej rozmowy.
6. Przy braku współpracy z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia dyrektor szkoły w porozumieniu z pedagogiem, w zależności od sytuacji, powiadamia instytucje wspierające rodzinę: MOPR, Komisariat Policji, Sąd Rodzinny – Wydział Rodzinny i Nieletnich.

3.24 Procedury postępowania, gdy uczeń przejawia problemy zdrowotne w przypadku nieobecności pielęgniarki szkolnej

1. Przewodniczący klasy na prośbę nauczyciela prowadzącego lekcję zgłasza wychowawcy, pedagogowi lub dyrekcji szkoły fakt dolegliwości zdrowotnych ucznia.
2. Osoba, której zgłoszono sytuację (jedna z wyżej wymienionych) zabiera ucznia z klasy i w miarę możliwości udziela pierwszej pomocy.

*** W sytuacjach zagrożenia zdrowia lub życia dziecka dyrektor szkoły, pedagog, wychowawca niezwłocznie wzywa pogotowie i powiadamia rodziców/opiekunów prawnych.

3. W przypadku, gdy nie ma zagrożenia życia, dyrektor szkoły niezwłocznie powiadamia rodziców/opiekunów prawnych o zaistniałej sytuacji. Rodzic ma obowiązek natychmiastowego odebrania dziecka ze szkoły.

4. W przypadku braku kontaktu z rodzicem/opiekunem prawnym, gdy nie ma zagrożenia życia i zdrowia dziecka, uczeń pozostaje w szkole pod opieką nauczyciela lub wychowawcy klasy (klasa, biblioteka, świetlica).

3.25 Procedury w przypadku używania telefonu komórkowego w czasie zajęć szkolnych przez ucznia

1. Nauczyciel nakazuje wyłączenie urządzenia (zablokowanie karty).
2. Nauczyciel odnotowuje ten fakt w e-dzienniku do wiadomości wychowawcy i rodziców/ opiekunów prawnych.
3. Nauczyciel zobowiązuje ucznia do natychmiastowego zadzwonienia z jego telefonu do rodziców/opiekunów prawnych w celu przekazania informacji o zaistniałej sytuacji i wspólnej (rodzica/opiekuna prawnego i nauczyciela) decyzji w sprawie dalszego postępowania.
4. Zastosowanie kar przewidzianych w Statucie Szkoły § 39 pkt 2.

3.26 Procedury w przypadku pojawienia się na terenie i w obrębie szkoły osoby obcej

1. Osoba, która zauważy, że na terenie szkoły lub w jej obrębie znajduje się osoba obca, wyjaśnia powód jej przebywania w tym miejscu.
2. Prośba o natychmiastowe opuszczenie budynku lub terenu szkoły, jeżeli przebywanie jest nieuzasadnione.
3. Poinformowanie dyrektora szkoły, jeśli obcy nie chce opuścić szkoły lub terenu wokół niej i wezwanie policji.

3.27 Procedury w przypadku wypadku śmiertelnego.

1. Poinformować dyrektora szkoły, wicedyrektora, pedagoga.
2. Zabezpieczyć miejsce zdarzenia przed udziałem osób postronnych.
3. Wezwać policję, poinformować organ nadzorujący szkołę.

3.28 Procedury w przypadku zanieczyszczenia powietrza

1. Zgłosić informację o zanieczyszczeniu dyrektorowi szkoły lub wicedyrektorowi.
2. Przeprowadzić ewakuację, jeśli zachodzi taka potrzeba.
3. Stosować się do komunikatów wydanych przez dyrektora szkoły, wicedyrektora.

3.29 Procedury w przypadku katastrofy budowlanej

1. Poinformować dyrektora szkoły, wicedyrektora o zdarzeniu.
2. Zabezpieczyć miejsce katastrofy przed osobami postronnymi, jeśli to możliwe.
3. Przeprowadzić ewakuację.

3.30 Procedury w przypadku pożaru

Postępowanie zgodne z instrukcją przeciwpożarową.

4. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA CYFROWEGO

4.1 Procedury na wypadek dostępu do treści szkodliwych, niepożądanych i nielegalnych

1. Reakcja szkoły w przypadku pozyskania wiedzy o wystąpieniu zagrożenia będzie zależna od tego, czy:
   a) treści te można bezpośrednio powiązać z uczniami danej szkoły, czy też
   b) treści nielegalne lub szkodliwe nie mają związku z uczniami danej szkoły, lecz wymagają kontaktu szkoły z odpowiednimi służbami.
2. W pierwszej kolejności należy zabezpieczyć dowody w formie elektronicznej (pliki z treściami niedozwolonymi, zapisy rozmów w komunikatorach, e-maile, zrzuty ekranu), znalezione w Internecie lub w komputerze dziecka. Zabezpieczenie dowodów jest zadaniem rodziców/opiekunów prawnych dziecka. W czynnościach tych może wspomagać ich przedstawiciel szkoły posiadający odpowiednie kompetencje techniczne.

W przypadku sytuacji (a) rozwiązanie leży po stronie szkoły, zaś (b) należy rozważyć zgłoszenie incydentu na policję oraz zgłosić go do serwisu Dyżurnet (dyzurnet.pl).

3. W przypadku udostępniania (dzielenia się) treści opisanych wcześniej jako szkodliwych/niedozwolonych/nielegalnych i niebezpiecznych dla zdrowia przez ucznia należy przeprowadzić z nim rozmowę na temat jego postępowania i w jej trakcie uzmysłowić mu szkodliwość prowadzonych przez niego działań.
   Działania szkoły powinny koncentrować się jednak na aktywnościach wychowawczych. W przypadku upowszechniania przez sprawców treści nielegalnych (np. pornografii dziecięcej) należy złożyć zawiadomienie o zdarzeniu na policję.
   Poinformować wszystkich rodziców/opiekunów prawnych dzieci uczestniczących w zdarzeniu o sytuacji i roli ich dzieci.

5. Dzieci - ofiary i świadków zdarzenia – należy od pierwszego etapu interwencji - otoczyć opieką psychologiczno-pedagogiczną. Rozmowa z dzieckiem powinna się odbywać w warunkach jego komfortu psychicznego, z poszanowaniem poufności i podmiotowości ucznia ze względu na fakt, iż kontakt z treściami nielegalnymi może mieć bardzo szkodliwy wpływ na jego psychikę. W jej trakcie należy ustalić okoliczności uzyskania przez ofiarę dostępu do ww. treści
   Należy koniecznie powiadomić ich rodziców/opiekunów prawnych o zdarzeniu i uzgodnić z nimi podejmowane działania i formy wsparcia dziecka. Działania szkoły w takich przypadkach powinna cechować poufność i empatia w kontaktach ze wszystkimi uczestnikami zdarzenia oraz udzielającymi wsparcia.
   W przypadku kontaktu dziecka z treściami szkodliwymi należy dokładnie zbadać sposób, w jaki nastąpił kontakt dziecka z nimi. Poszukiwanie przez dziecko tego typu treści w sieci lub podsuwanie ich dziecku przez innych może być oznaką niepokojących incydentów ze świata rzeczywistego, np. kontakty z osobami handlującymi narkotykami czy proces rekrutacji do sekty lub innej niebezpiecznej grupy.

6. W przypadku, gdy informacja na temat zdarzenia dotrze do środowiska rówieśniczego ofiary – w klasie, czy szkole, wskazane jest podjęcie działań edukacyjnych i wychowawczych.

*W przypadku naruszenia prawa, np. rozpowszechniania materiałów pornograficznych z udziałem nieletniego lub prób uwiedzenia małoletniego w wieku

do 15 lat przez osobę dorosłą należy – w porozumieniu z rodzicami dziecka - niezwłocznie powiadomić policję.

4.2 Procedury w przypadku cyberprzemocy

1. Wysłuchać i okazać wsparcie osobie zgłaszającej.
2. Ustalić charakter zdarzenia – rozmiar i rangę szkody, jednorazowość i powtarzalność.
3. Zabezpieczyć dowody związane z aktem cyberprzemocy i ustalić sprawcę.
4. Otoczyć opieką i wsparciem ofiarę przemocy.
5. Poinformować rodziców/ opiekunów prawnych.
6. Jeśli sprawca jest znany, wychowawca w obecności pedagoga rodziców/opiekunów prawnych ucznia przeprowadza z nim rozmowę.
7. Zastosować kary przewidziane w statucie szkoły.
8. Jeśli ustalenie sprawcy nie jest możliwe, a w ocenie kadry pedagogicznej jest to konieczne, należy skontaktować się z policją. Bezwzględnie należy złożyć rozpowszechnianie nagich zdjęć osób poniżej 18 roku życia (art. 203 § 3 KK).
9. W przypadku wykorzystania wszystkich dostępnych środków wychowawczych powiadomienie Sądu – Wydział Rodzinny i Nieletnich.
10. Dyrektor szkoły powiadamia niezwłocznie policję, jeżeli zostało naruszone prawo, np. groźby karalne, świadome publikowanie nielegalnych treści, rozpowszechnianiem nagich zdjęć z udziałem małoletnich.

4.3 Procedury w przypadku naruszenia prywatności dotyczące nieodpowiedniego bądź niezgodnego z prawem wykorzystania danych osobowych lub wizerunku dziecka i pracownika szkoły

1. W przypadku, gdy sprawcą jest uczeń – kolega ofiary ze szkoły czy klasy, rodzice/opiekunowie prawni kontaktują się z dyrektorem szkoły.
   W przypadku, gdy doszło do naruszenia prywatności poprzez kradzież, wyłudzenie danych osobowych, wykorzystanie wizerunku dziecka ze strony dorosłych rodzice/opiekunowie prawni zgłaszają to na policję i powiadamiają o tym fakcie dyrektora szkoły.

2. Zabezpieczyć dowody nieodpowiedniego lub niezgodnego z prawem działania w formie elektronicznej. Równocześnie pozmieniać hasła, loginy, kody dostępu do platform, aby uniemożliwić kontynuację procederu naruszania prywatności.
3. Poinformować rodziców/ opiekunów prawnych ofiary i sprawcy.
4. Przeprowadzić rozmowę wychowawczą ze sprawcą w obecności wychowawcy klasy, pedagoga, rodziców/opiekunów prawnych na temat zaistniałej sytuacji.
5. Otoczyć opieką psychologiczno-pedagogiczną ofiarę zdarzenia.
6. Zastosować kary przewidziane w statucie szkoły.
7. Dyrektor szkoły winien podjąć decyzję o powiadomieniu policji o tym incydencie, biorąc pod uwagę wiek sprawcy, jego dotychczasowe zachowanie, postawę po odkryciu incydentu oraz opinię klasy wychowawcy i pedagoga szkolnego.

4.4 Procedury w przypadku zagrożenia dla zdrowia dzieci w związku z nadmiernym korzystaniem z Internetu

1. Zgłoszenie przez nauczyciela zaobserwowanego faktu pedagogowi. Dotyczy uczniów, którzy przychodzą do szkoły niewyspani, nie angażują się w życie klasy, każdą wolna chwilę poświęcają na to, by być online, itp.
2. Otoczenie ucznia opieką pedagoga, poznanie przyczyn takiego stanu rzeczy.
3. Poinformowanie rodziców/opiekunów prawnych o problemie.
4. Jeśli sytuacja się powtarza, uczeń powinien zostać skierowany do placówki specjalistycznej oferującej program terapeutyczny z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom.

4.5 Procedury w przypadku nawiązania niebezpiecznych kontaktów w Internecie – uwodzenie, zagrożenie pedofilią

1. Zgłosić fakt zagrożenia do dyrektora szkoły i pedagoga.
2. Zabezpieczyć materiały dowodowe w formie elektronicznej (zapisy rozmów, w komunikatorach i na portalach społecznościowych, zdjęcia, maile itp.).
3. Powiadomić policję i przekazać zebrane dowody.
4. Otoczyć opieką psychologiczno-pedagogiczną ofiarę zdarzenia.

5. Powiadomić rodziców – wszelkie działania szkoły w tym zakresie należy uzgadniać z rodzicami/opiekunami prawnymi.
6. W przypadku naruszenia prawa – dziecko do lat 15, powiadomić policję i Sąd – Wydział Rodzinny i Nieletnich.
7. W przypadku uwiedzenia nieletniego przez osoby dorosłe, w porozumieniu z rodzicem, skierować ofiarę na terapię.

4.6 Procedury w przypadku sekstingu

Seksting – to przesyłanie drogą elektroniczną w formie wiadomości MMS lub publikowanie, np. w portalach społecznościowych prywatnych treści, głównie zdjęć, o kontekście seksualnym, erotycznym i intymnym.

1. Identyfikacja problemu.
2. Zabezpieczenie materiałów dowodowych.
3. Wezwanie sprawców do dyrektora szkoły i przedstawienie im dowodów.
4. Poinformowanie rodziców/opiekunów prawnych.
5. Otoczenie opieką psychologiczno-pedagogiczną ofiarę i sprawcę.
6. W przypadku upowszechnienia materiałów przez MMS w środowisku rówieśniczym w klasie, należy podjąć działania wychowawcze – przeprowadzić pogadankę.
7. W przypadku uznania materiałów za pornograficzne, dyrektor szkoły zgłasza incydent na policję lub do Sądu – Wydział Rodzinny i Nieletnich.

4.7 Procedury w przypadku bezkrytycznej wiary w treści zamieszczone w Internecie

Opis zagrożenia: brak umiejętności odróżniania informacji prawdziwych od nieprawdziwych, publikowanych w Internecie, bezkrytyczne uznawanie za prawdę tez publikowanych w forach internetowych, kierowanie się informacjami zawartymi w reklamach.

1. Każdy nauczyciel jest zobowiązany do identyfikacji problemu dotyczącego odróżniania przez ucznia prawdy od fałszu w informacjach publikowanych w Internecie.
2. Prowadzenie działań profilaktyczno-edukacyjnych, medialnych na każdym przedmiocie.

Załącznik nr 1

ZASADY ZACHOWANIA SIĘ UCZNIÓW, NAUCZYCIELI I PRACOWNIKÓW SZKOŁY PO OGŁOSZENIU ALARMU W SZKOLE

ZADANIA UCZNIA :

- słuchaj I wykonuj dokładnie polecenia nauczyciela
- bądź opanowany, nie ulegaj panice
- po przerwaniu zajęć udaj się wraz z klasą, drogą wyznaczoną przez nauczyciela na miejsce zbiórki
- pomagaj osobom słabszym, niepełnosprawnym
- bezwzględnie podporządkuj się osobom funkcyjnym
- nie lekceważ zagrożenia, nawet gdy nie zagraża tobie bezpośrednio

ZADANIA NAUCZYCIELA:

- początek lekcji – **sprawdź obecność uczniów i odnotuj to w dzienniku !!!**
- **ALARM !!!** * ogłoś ewakuację uczniów z klasy, zabierz ze sobą dziennik lekcyjny
  * nie zamykaj sali lekcyjnej na klucz
  * drogą ewakuacyjną bezpiecznie wyprowadź uczniów ze szkoły na miejsce zbiórki (Park Karola Marcinkowskiego)
  * ponownie sprawdź obecność, aby upewnić się czy nikt nie pozostał w szkole
  * zdaj raport o liczebności klasy osobie funkcyjnej
  * sprawuj opiekę nad klasą do chwili odwołania alarmu
- odwołanie alarmu – powrót do szkoły (Sali lekcyjnej) i kontynuacja zajęć

PRACOWNICY SZKOŁY:

Po ogłoszeniu alarmu pracownicy szkoły przerywają swoje zajęcia, zabezpieczają miejsce pracy i drogą ewakuacyjną opuszczają budynek szkoły.

SYGNAŁ ALARMU LOKALNEGO W NASZEJ SZKOLE

3 (trzy) sygnały dzwonka, trwające około 10 sekund każdy, następujące po sobie oraz zapowiedź słowna: UWAGA! UWAGA! UWAGA! Ogłaszam alarm dla szkoły, zarządzam ewakuację budynku szkolnego.

ODWOŁANIE ALARMU LOKALNEGO W NASZEJ SZKOLE

Ciągły sygnał dzwonka trwający około 1 minutę oraz zapowiedź słowna: UWAGA!

UWAGA! UWAGA! Odwołuję alarm lokalny dla szkoły.

ZASADY ZACHOWANIA SIĘ PO OGŁOSZENIU ALARMU W SZKOLE

Jednym z ważniejszych zadań jakie są związane z realizacją zadań szkoły jest zapewnienie uczniom bezpieczeństwa. Jest ono realizowane poprzez przestrzeganie określonych przepisów BHP, oraz sprawowanie bezpośredniej opieki nad uczniami przebywającymi na terenie szkoły, zarówno w czasie lekcji jak i przerw międzylekcyjnych. Szczególnym przypadkiem mającym na celu zapewnienie bezpieczeństwa w razie zagrożenia życia i zdrowia młodzieży znajdującej się na terenie szkoły , jest ogłoszenie ALARMU lokalnego.

Alarm lokalny, np. w szkole jest sygnałem , który powinien być znany wszystkim uczniom, nauczycielom i pracownikom szkoły. Najczęstszymi przyczynami, dla których może zajść konieczność ogłoszenia alarmu w szkole, to zagrożenia związane z powstaniem pożaru, a także możliwość rozprzestrzeniania się niebezpiecznych substancji chemicznych lub ładunków wybuchowych.

Jak działać w sytuacji zagrożenia? Jednym ze sposobów jest jak najszybsze powiadomienie o grożącym nam niebezpieczeństwie i natychmiastowe podjęcie działań mających na celu ratowanie zdrowia i życia osób zagrożonych. Problem ten rozwiązuje nam sygnał alarmu lokalnego, którym w naszej szkole są 3 sygnały dzwonka, trwające około 10 sekund każdy następujące po sobie. Tylko w wypadku , gdy nastąpiło bezpośrednie zagrożenie życia, nauczyciel sam podejmuje decyzję o ewakuacji, nie czekając na ogłoszenie alarmu. O ewakuacji innych pomieszczeń decyduje dyrektor szkoły. Dyrektor po otrzymaniu informacji o zagrożeniu, rozpoznaje sytuację i podejmuje decyzję o zawiadomieniu straży pożarnej i ogłoszeniu alarmu. W sytuacji braku prądu, alarm może być ogłoszony za pomocą gwizdka lub dzwonka ręcznego z jednoczesnym komunikatem słownym podawanym przez osoby ogłaszające alarm. Jest to sygnał natychmiastowego działania dla wszystkich pracowników szkoły oraz do bezwzględnego wykonywania poleceń nauczycieli przez uczniów. Musimy wiedzieć, że od tej chwili bezwzględnie podporządkowujemy się poleceniom osób funkcyjnych (taką osobą dla uczniów będzie nauczyciel). Akcją nie może kierować wiele osób, bo prowadzi to do dezorientacji i możliwości wybuchu paniki. Po rozpoznaniu zagrożenia i dokonaniu oceny sytuacji rozpoczynamy ewakuację z budynku, możliwie najkrótszą drogą. Uczniowie na polecenie nauczyciela ustawiają się w szeregu i w sposób zorganizowany kierują się do wskazanego wyjścia ewakuacyjnego. Poruszamy się prawą stroną korytarzy i klatek schodowych, wykonując pole-

cenia osób funkcyjnych. Nauczyciele z uczniami mającymi zajęcia na wyższych kondygnacjach schodzą po stwierdzeniu, że uczniowie niższych kondygnacji opuścili już budynek i drogi ewakuacyjne są już wolne. Po opuszczeniu budynku młodzież z nauczycielami udaje się na miejsce zbiórki (miejsce bezpieczne), którym dla naszej szkoły jest Park Karola Marcinkowskiego. Zbiórka na placu alarmowym jest ważnym momentem dla ponownego sprawdzenia stanu ilościowego klasy i ustalenia osób nieobecnych. Jest to bardzo istotne dla prowadzenia akcji ratunkowej przez wezwane służby.

Znajomość i przestrzeganie powyższych zasad na pewno ułatwi i zwiększy możliwość szybkiego i sprawnego przeprowadzenia ewakuacji, a tym samym pozwoli uniknąć nieszczęść związanych z utratą zdrowia lub życia w sytuacji zagrożenia. Bardzo ważnym czynnikiem wpływającym na sprawność ewakuacji jest ustalenie i właściwe oznakowanie dróg ewakuacyjnych, które pomogą w szybkiej ewakuacji znalezieniu wyjścia na zewnątrz budynku.